

Video všechny omyly neopraví.

Třicet kol fotbalové ligy nestačilo, to nejvýživnější začalo včera: nadstavba.

Zápasy o titul, o poslední pohárovou naději, o záchranu. S videem i bez. Tabulka rozdělená na tři části a poprvé v historii fotbalové ligy takzvaná nadstavba, která včera odstartovala.

Jak to vnímá Tomáš Bárta, výkonný ředitel Ligové fotbalové asociace? „Mám pocit, že video sledujeme více než fotbal jako takový, a to není dobře,“ tvrdí.

Proč myslíte? Spousta lidí by vám řekla, že ligu vnímá jako neregulérní, když video bylo jen na třech zápasech z osmi a teď bude jen v elitní skupině o titul.

Samozřejmě ty námitky chápu, ale nesdílím je. Neregulérní? Proč? Tím, že se odstraní největší přehmaty, byť ne ve všech zápasech, je soutěž neregulérní?

U mě, zastánce videa, se hájit nemusíte, i když bych uvítal, kdyby bylo všude. Dočkáme se toho?

Pevně věřím, ale nedokážu odhadnout kdy. Letos to byly tři zápasy v jednom kole, od začátku příští sezony budou čtyři, od začátku příštího roku možná pět. Zatím nemáme všechny zápasy snímány dostatečným počtem kamer a ani přenosových vozů není tolik.

Jde o peníze?

O peníze, o televizní techniku a štáby, které ji obsluhují. Každé utkání v systému VAR stojí řádově desetitisíce. Celkově mluvíme o milionových položkách za sezonu. Při třech přenosech z jednoho kola. Zároveň nedisponujeme ani dostatečným počtem vyškolených videorozhodčích, aby mohla být obsazena všechna utkání. Nyní jich máme osm. Ideální by bylo, kdyby všichni rozhodčí pro ligu byli zároveň videorozhodčími, tak je to v Německu. Ale to je běh na dlouhou trať.

Jak náročné je proškolení jednoho videorozhodčího?

Časově se jedná o několik měsíců. Vytipovaný rozhodčí musí absolvovat pět utkání v offline režimu, kdy v přenosovém voze sleduje utkání, nanečisto si zkouší, kdy, jak a jestli vůbec zasahovat, ale není ve spojení s kolegy na hřišti. Pouze se učí používat protokol a televizní techniku. Následuje pět online utkání, obvykle v přípravě nebo v juniorské lize. Platí se přenosový vůz, operátor a tak dál. Náklady na vyškolení jednoho videorozhodčího jsou přibližně čtvrt milionu.

Je nereálné mít jedno centrální pracoviště VAR? Němci je mají.

To ale neřeší nedostatečný počet videorozhodčích i televizní techniky, včetně štábů. Centrála v Kolíně nad Rýnem je úžasná, kolegové mohou sledovat z jednoho místa až pět utkání najednou. U každého pracoviště ale sedí jiný tým videorozhodčích. Všechny bundesligové stadiony jsou s centrálou propojeny optickým kabelem, s možností zaslání obrovského množství dat v jeden moment. To si u nás zatím nedovedu představit.

Proč?

Německé kolegy to stálo kolem 130 milionů korun. Jejich motivace pro vytvoření centra spočívala v tom, že chtěli, aby na všechna utkání dohlížel supervizor, který by jednotlivým videorozhodčím poradil, jak rozhodnout, aby rozhodnutí na podobné situace byla pokud možno co nejvíc stejná. I když se od myšlenky supervizora upustilo, centrála logicky zůstala. I pro tým videorozhodčích je určitě příjemnější, pokud sedí v centrále, kde mají komfort, než v přenosovém voze.

Jaroslav Tvrdík, šéf Slavia, na jaře navrhl, aby se na nákladech podílely nejbohatší kluby.

Pan Tvrdík je dlouhodobě velký příznivec videa, což je perfektní. Nicméně podpora projektu pouze ze strany největších klubů by mohla zavdat ke spekulacím, takže cesty k financování a rozvoji projektu VAR musíme hledat spíš jinde.

Přitom se zdá, že se video používá až příliš.

Souhlasím. Řekl bych, že nyní zažíváme inflaci videa. Doporučoval bych návrat ke kořenům, tedy k prvotnímu mottu: Minimum zásahů, maximální prospěch. Odstraňovat zásadní omyly. Nehledat lepší řešení, ale vždy si položit otázku: Bylo rozhodnutí zjevně špatné? Projekt VAR začal před třemi lety a vznikl první protokol pro všechny účastníky. Nyní ze strany videorozhodčích sledujeme tendenci vstupovat do utkání a snahu pomoci k větší „spravedlnosti“ i v situacích, kdy by VAR vstupovat podle protokolu neměl. K tomu VAR nebyl vymyšlen.

I proto se od nové sezony chystá aktualizace protokolu?

Podle prvních zpráv to nebude nic převratného. Mělo by se například posuzovat a přezkoumávat, jestli byla správně udělena druhá žlutá karta. Teď se žluté karty nepřezkoumávají, ani když je to zjevný omyl a hráč je vyloučen neoprávněně.

Proč se to mění?

Veřejnost začala od systému VAR očekávat víc než jen odstranění zásadních pochybení, a tak se začala nenápadně postupně zužovat takzvaná šedá zóna. Převládl pocit, že VAR vidí všechno a má všechny omyly opravit. Začala se hledat lepší řešení, a to bohužel i tam, kde by měl VAR podle platného protokolu pouze potvrdit původní rozhodnutí rozhodčího.

Jako při bouřlivém dubnovém derby, kdy rozhodčí Hrubeš odvolal správně zapískanou penaltu proti Spartě?

Tam došlo k souběhu hned několika chyb. Po faulu spartánského brankáře Nity na slávistu Hušbauera hledal pan Franěk, videorozhodčí utkání, jednoznačný záběr, kde bude kontakt naprosto zřejmý, aby potvrdil

původní a správné rozhodnutí sudího Hrubeše. Bohužel se na zjevný průkazný záběr, který k dispozici měl, podíval příliš pozdě a situaci považoval za simulování hráče Hušbauera.

Hušbauer pak řekl, že video je výsměch českému fotbalu.

Emoce k fotbalu patří, zvláště v souvislosti s nejsledovanějším utkáním ligy, a pan Hušbauer měl oprávněný pocit křivdy. Věřím ale, že uzná, že v mnoha jiných případech video pomohlo. Pan Franěk je vynikající rozhodčí i videorozhodčí, s projektem je spojený od samotného začátku. Chybu čas od času uděláme všichni.

Při dalším derby, tentokrát v semifinále poháru, zase rozhodčí Pechanec vrátil do hry spart'ana Frýdka, kterého po drsném skluzu původně vyloučil.

Kdyby své původní rozhodnutí, tedy červenou kartu, nechal, neudělal by chybu. VAR podle protokolu takzvaným „silent checkem“ kontroloval správnost rozhodnutí učiněného na hřišti. Pavel Královec, zkušený mezinárodní rozhodčí v roli VAR, měl na situaci jiný názor a doporučil přezkum u monitoru, protože zákrok nepovažoval na surovou hru, ale jen bezohlednou. Rozhodčí se může, ale nemusí přijít podívat. VAR mu může zhlédnutí jen doporučit a jen na rozhodčím záleží, jestli k monitoru půjde.

To zdůrazňujete?

Klidně bych to podtrhl. Pánem je muž s píšťalkou, ne kolega u videa.

Ale někdy to vypadá jinak. Nemá videorozhodčí příliš velký vliv?

Pravidla si rozhodčí musí nastavit mezi sebou. Víte, od videa se očekává absolutní napravení všech omylů, což nikdy nebude, protože sama rozhodnutí jsou subjektivní. A videorozhodčí je taky rozhodčí a může mít názor, který se liší od kolegy na hřišti.

Tak proč to fanouškům nevysvětlíte? Proč nemůžeme slyšet, o čem rozhodčí diskutují?

Asi by to bylo transparentnější, ale udělat to nemůžeme. Zapovídá to protokol Mezinárodní pravidlové komise IFAB pro celý projekt.

Třeba v Austrálii rozhodčí vysvětlují fanouškům, k čemu dospěla komunikace s VAR.

V Evropě je jiná kultura a odlišné myšlení fanoušků a hráčů. To si u nás nedovedu představit.

Takže byste nedoporučoval záběry na velkoplošné obrazovce?

Opravdu ne. Co je pro jednoho jasný faul, je pro druhého čistý zákrok.

Ale fanoušci tápou.

Nemyslím si. U nás fanoušci pravidla fotbalu znají. Nepotřebují vysvětlovat, co rozhodčí odpískal nebo přezkoumává. Zkuste si představit, že byste třeba na stadionu Bohemians ukázal lidem situaci, jak rozhodčí Královec odvolal gól a zapískal penaltu pro Slavii. Slávisti by řvali: Jasný faul Krcha, penalta, červená! Bohemáci by křičeli: Vždyť spadl sám! Stadion je rozdělený na dva tábory s obvykle naprosto odlišnými pohledy na stejnou věc.

Martin Hašek, trenér Bohemky, řekl, že to byla destrukce fotbalu.

A chápu ho. Není jednoduché se srovnat s takovou situací. Zvláště když například v Itálii nebo Německu za téměř stejný zákrok, i po přezkoumání videa, nechali hru pokračovat a v Nizozemsku nařídili penaltu. Je složité se orientovat.

Co s tím?

Asi není náhoda, že polovina trenérů v Premier League video nechce. Nevěří mu. I proto si potřebujeme upřesnit, co od toho vlastně čekáme. FIFA před třemi lety řekla, že chce odstranit jen zásadní omyly, aby nezmizel duch hry. Členové pravidlové komise IFAB, z nichž jsou čtyři z britských ostrovů, si tehdy pomáhali příklady z ragby, které video používá už dávno. Třeba pan Elleray, bývalý skvělý rozhodčí, nám na semináři řekl: „Mám pocit, že video se v ragby nadužívá, fotbal by se z toho měl poučit.“ Bohužel si myslím, že původní myšlenka se kvůli společenské poptávce hodně posunula a očekává se, že video napraví všechny omyly.

V nadstavbové části bude pomáhat jen elitní šestičlenné skupině. Je to správné?

Víc zatím neumíme.

Co přidat kalibrovanou čáru, která přesně odhalí ofsajd?

Celé zařízení není jednoduché zajistit a ani to přesně ofsajd neodhalí. Nic není dokonalé, absolutní pravdu nepřineslo video a nepřinese ji ani kalibrovaná ofsajdová čára. Také u ní hraje hlavní roli lidský faktor. Videorozhodčí musí správně označit místa na těle hráčů. A nejdůležitější je určit okamžik prvního doteku přihrávajícího hráče. VAR to musí udělat naprosto přesně, což souvisí spíš s jeho zkušeností než s nákladnou kalibrovanou čarou. V televizi vypadá první dotek a okamžik, kdy míč opouští nohu hráče, jako jeden moment. Věřte, že z hlediska posouzení to tak není. Zdůraznil bych původní smysl VAR – zabránit zjevným omylům v podobě metrových ofsajdů, a to se nám daří.

Mimochodem, máte od pravidlové komise nějakou zpětnou vazbu, že se video v české lize používá užitečně?

IFAB si od nás žádá veškeré informace a kontroluje každou maličkost. Předem hlásíme každý zápas, čas, jméno rozhodčího, videorozhodčího. Po zápase posíláme kompletní komunikaci mezi videem a rozhodčím, všechny zkoumané klipy s označením, co se stalo a jak se rozhodlo. Zdaleka nestačí jen postavit přenosový vůz ke stadionu.

Nyní zažíváme inflaci videa. Doporučoval bych návrat ke kořenům, tedy k prvotnímu mottu: Minimum zásahů, maximální prospěch.

Šel byste do toho znovu, kdybyste věděl, jaká s tím bude práce?

Sto procentně, protože video je skvělá věc a budoucnost fotbalu. Jen se mu musí dát jasná pravidla. Před loňským mistrovstvím světa v Rusku si například čtyřicet nominovaných rozhodčích prošlo testy – bez přípravy, na zkoušku, jestli mohou vykonávat zároveň funkci VAR a ovládají bezpečně protokol. Testy jich splnilo jen osm!

Takže když hráči začnou před rozhodčím rukama kreslit obdélník, aby se šli podívat k monitoru, býváte nad věcí?

I postoj k tomuto gestu ze strany rozhodčích prošel vývojem. Původně se za něj měl udělovat osobní trest, žlutá karta. Teď by se měli trestat jen hráči, kteří při tom gestu projeví větší míru agresivity.

Máte to při těch změnách těžké. Tak ať je finiš ligy klidný.

Děkuju, ale já se na nadstavbu moc těším. Nepamatuju sezonu, ve které by v posledních kolech měly všechny týmy o co hrát. Teď se situace změnila.